

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของหลังคาไฟเบอร์รัตภะบะ

ในช่วงหลายปีก่อน พลาสติกซึ่งเป็นรองวัสดุอื่นๆ เช่น ไม้, เหล็ก เหล็ก, ยาง ฯลฯ แต่เนื่องจากภารกิจได้มีการปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิตวัตถุ ดิบในการผลิตพลาสติก จึงทำให้พลาสติกซึ่งเคยเป็นรองวัสดุพาก่อนมาก่อนใน ด้านความแข็งแรง (โดยเฉลี่ยอย่างขึ้นเมื่อถูกความร้อน) กลับถูกนำมาใช้อย่าง แพร่หลาย เนื่องจากคุณสมบัติที่ดีกว่า เช่น ความคงทนต่อการผู้กร่อนหรือเป็น สนิม, น้ำหนักเบา, สามารถออกแบบเพื่อนำไปใช้งานได้อย่างถูกต้องตามความ ต้องการได้ดีและสวยงาม อีกทั้งยังเป็นอนุวัติไฟฟ้า และ จำนวนกันความร้อนที่ดี อีกด้วย

การปรับปรุงทางด้านการเสริมความแข็งแรงของพลาสติกให้ใช้งาน ได้ทัดเทียมกับโลหะนั้น ทำได้โดยใช้วัสดุซึ่งมีคุณสมบัติที่เรียกว่า "แข็ง" และ "เหนียว" มาเสริมเข้าเป็นเนื้อเดียวกัน วัสดุที่มีคุณสมบัติที่ดีและเหมาะสม ที่สุดที่จะนำมาเสริมกำลังให้พลาสติกก็คือ "ไซแก้ว" (Glass Fiber) ซึ่ง มีลักษณะอ่อนนุ่ม แต่เหนียว ทึ้งทนการผู้กร่อนได้ดี กันความร้อนได้สูง เป็นอนุวัติ ความร้อนและทนสารเคมี ส่วนพลาสติกที่จะนำมาใช้เป็นเนื้อ ต้องเป็นชนิดที่มี ความแข็งมาก ซึ่งถ้าไม่มีการเสริมกำลังแล้วจะประาะชึ้งเรียกว่า พลาสติก ประเภท เทอร์โมเซ็ทติ้ง (Termosetting Plastics) ซึ่งได้แก่พลาสติก "โพลีเอสเตอร์" (Unsaturated Polyester Resin) และ อีพอกซี่ (Epoxy Resin) เป็นต้น พลาสติกจำพวกนี้เป็นพลาสติกเหลวซึ่งภายหลังจาก ผสมกับ "ตัวทำปฏิกิริยา" (Catalyst) หรือ ตัวทำให้แข็ง (Hardener) แล้ว จะเกิดปฏิกิริยาทางเคมี (Polymerisation) มีความร้อนเกิดขึ้นสูงถึงกว่า

100 องศาเซนเชียล แล้วจะเปลี่ยนสภาพเป็นพลาสติกแข็ง และ จะไม่คืนรูปอีก ดังนั้นการสร้างผลิตภัณฑ์ขึ้นมาโดยวิธีการดังกล่าวจึงเรียกว่าได้ว่า เป็น พลิตภัณฑ์ พลาสติกเสริมกำลังด้วยไก้วา หรือ FRP หรือ GRP (Glass Fiber Reinforced Plastics) หรือ เรียกง่ายๆ ว่า พลิตภัณฑ์ไฟเบอร์กลาส

ไฟเบอร์กลาสสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆได้อย่างกว้าง ขวาง เช่น เรือ, ถังบรรจุของเหลว, แผ่นหลังคา, แผงกันแดด, แผงประดับ ในอาคารทันสมัย, เพอร์นิเจอร์, ตุ๊กตาเด็กเล่นในสวนสนุก, ชิ้นส่วนรถยนต์ ฯลฯ อุตสาหกรรมการทำผลิตภัณฑ์ไฟเบอร์กลาสได้เจริญเติบโตในประเทศไทย อุตสาหกรรมตั้งแต่หลังส่งค้ารวมถึงครั้งที่ 2 โดยในระยะแรกนิยมน้ำไปทำเป็น เรือ เรือชนิดต่างๆ สกูตเตอร์ ต่อมาก็ได้ทำเป็นอ่างอาบน้ำ, เพอร์นิเจอร์ และที่กำลังได้รับความสนใจจากประชาชนมากในขณะนี้ คือ ถังน้ำ, หลังคารถ กระเบน, ชิ้นส่วนประดับรถยนต์, ที่พักผู้โดยสารรถประจำทาง เป็นต้น

ไฟเบอร์กลาสมีประโยชน์ต่อ กิจการอุตสาหกรรมทุกประเภท ทั้งนี้ เพราะไฟเบอร์กลาสมีความแข็งแรงสูง ราคาต้นทุนและการผลิตต่ำ เมื่อเทียบกับ ชิ้นส่วนหรือโครงสร้างที่เป็นโลหะ และ ที่สำคัญคือ เทคนิคในการทำไม่ซุ่งยาก มาก ลงทุนในเรื่องเครื่องมือและอุปกรณ์ต่ำ หมายความว่าจัดทำเป็นอุตสาหกรรม ในครอบครัว เมื่อมีประสบการณ์มากพอ มีทุน และตลาดพร้อมแล้ว ก็สามารถ จัดทำเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก หรือ ขนาดกลางต่อไปได้ ในประเทศไทย อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการผลิตหลังคาไฟเบอร์กลาสสำหรับรถกระเบน มีการขยาย ตัวอย่างรวดเร็วมาก อันเนื่องมาจากความนิยมของผู้ใช้รถที่ต้องการเพิ่ม ความสวยงามและประโยชน์ใช้สอยให้กับรถ ดังนั้นการขยายตัวของการผลิต หลังคาไฟเบอร์กลาสจึงขึ้นอยู่กับอัตราการขยายตัวของรถบีบีพ หรือ รถบรรทุก ขนาด 1 ตันอย่างใกล้ชิด ปัจจุบัน การผลิตหลังคาไฟเบอร์กลาสได้พัฒนาไปอีก ระดับหนึ่ง คือ การออกแบบให้กลมกลืนกับตัวรถ และ เมื่อประกอบเข้ากับตัวรถ กระเบนหรือรถแวนแล้วก็แทบจะไม่ทราบเลยว่า เป็นหลังคาที่ทำมาจากไฟเบอร์- กลาส ซึ่งในปัจจุบันกำลังเป็นที่นิยมผลิตขึ้นมาเพื่อป้อนตลาดรถยนต์ที่มีการ

แขวงชั้นสูง

1. แนวโน้มการจำนวนนายรถกระบวนการ นับตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมา สถิติการจำนวนนายรถกระบวนการหรือ รถบรรทุกขนาดไม่เกิน 1 ตัน มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ คือ จากยอดจำนวนนาย 81,514 คัน ในปี 2531 เป็น 167,613 คัน ในปี 2533 (ดังตารางที่ 1.1)

ตารางที่ 1.1 ยอดจำนวนนายรถบรรทุกเล็ก ขนาด 1 ตัน

ข้อ	ยอดจำนวนนายรถบรรทุกเล็ก 1 ตัน (คัน)		
	ปี 2531	ปี 2532	ปี 2533
เตโยวต้า	24,636	34,104	50,299
อีซูซุ	22,194	33,972	47,987
นิสสัน	23,091	29,444	39,286
มิตซูบิชิ	7,738	13,887	23,235
มาสด้า	2,833	3,867	5,881
ฟอร์ด	598	463	763
เบอร์ロー	424	227	162
รวม	81,514	115,964	167,613

จากตารางที่ 1.1 จะเห็นได้ว่า ยอดจำนวนนายในปี 2533 สูงขึ้นถึง 105.6 % เมื่อเทียบกับยอดจำนวนนายปี 2531 การที่ยอดการจำนวนนายรถกระบวนการสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นเพราะปัจจัยต่างๆ อันได้แก่ ผลจากการที่เศรษฐกิจของประเทศไทยขยายตัวอย่างต่อเนื่องโดยผลผลประโยชน์ชาติ (GNP) ขยายตัวถึงร้อยละ

10 นอกจานนี้ผลผลิต และ ราคาสินค้าเกษตรขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดี ทำให้
อ่าน่าจะชื่อของตลาดเพิ่มขึ้น รวมทั้งการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดสร้างแรงจูงใจ
ให้แก่ผู้ซื้อ และ เพื่อแย่งชิงส่วนแบ่งการตลาดของผู้ประกอบการ เช่น การออก
รัฐรุ่นใหม่ๆ เป็นระยะๆ และการที่ผู้ใช้รถกระยะสามารถจะใช้เป็นรถบรรทุกทั่วไป
หรือ ใช้เป็นรถเอนกประสงค์ได้ ทำให้มีการเปลี่ยนการใช้รถยนต์นั่งมาเป็น
รถกระยะแวนเพิ่มขึ้น ประกอบกับราคاجาน่ายรถกระยะไม่สูงเมื่อเทียบกับ
รถยนต์นั่ง นอกจานี้ การนำรถกระยะมาติดหลังคา หรือ ติดแปลงรวมกับการ
เสียภาษีโภคภัณฑ์ที่เกิดจากการต่อเติมตัดแปลงแล้วจะมีราคาถูกกว่ารถยนต์นั่งมาก
ในปี พศ. 2534 ภาวะการขยายของรถกระยะมีแนวโน้มดีขึ้นเรื่อยๆ แต่หลังจาก
รัฐบาลได้เปลี่ยนแนวนโยบายทางภาษีของรถยนต์นั่งและรถกระยะ เมื่อประมาณ
กลางปี 2534 ส่งผลให้ยอดการจำหน่ายรถทุกประเภท มีสภาวะการหยุดชะงัก⁴
เกือบทั้งหมดและสิ้นเชิง โรงงานประกอบรถยนต์หลายแห่งจำเป็นต้องปลดพนักงาน
ออก และ หยุดการทำงานไประยะหนึ่งเพื่อลดภาวะการขาดทุน อันเนื่องมาจาก
ไม่สามารถจำหน่ายรถยนต์ที่ผลิตออกมายได้ จากข้อมูลการตลาด ยอดจำหน่าย
รถกระยะในเดือนกรกฎาคมชี้ว่าเป็นเดือนหลังจากการประกาศระบบภาษีใหม่ของ
รัฐบาล มีจำนวน 9,612 คัน ลดลง 32.5% จากยอดจำหน่ายในเดือนเดียวกัน
เมื่อปี 2533 ชี้ว่าเท่ากับ 14,247 คัน ในด้านโรงงานทำหลังคาไฟเบอร์-
กลาสสำหรับรถกระยะได้รับผลโดยตรง เช่นเดียวกันกับโรงงานประกอบรถยนต์
เนื่องจากเป็นสินค้าที่ประกอบอยู่กับรถ

2. แนวโน้มการจำหน่ายหลังคาไฟเบอร์ หลังคาไฟเบอร์ เป็น⁵
ผลิตภัณฑ์ที่ติดตั้งอยู่บนรถกระยะ ตั้งนี้ยอดจำหน่ายหลังคาไฟเบอร์จังหวะไป
ตามยอดขายรถกระยะ โดยมีสัดส่วนอยู่ในราวๆ 20 % ของยอดจำ-
หน่ายรถกระยะทั้งหมด ชี้ว่าหมายถึง รถกระยะ 100 คัน จะมีผู้ซื้อรถนำมาริด
ตั้งหลังคาไฟเบอร์กลาส 20 คัน ยอดจำหน่ายหลังคาไฟเบอร์ของบริษัทหนึ่ง
แสดงในตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 สัดส่วนการจ้าน่ายหลังคาไฟเบอร์ซีทอหนิ่ง

เดือน	ยอดจำนวน (หลัง)		
	ปี 2532	ปี 2533	ปี 2534
มกราคม	1,805	2,169	2,304
กุมภาพันธ์	1,310	1,850	1,972
มีนาคม	1,862	2,244	2,077
เมษายน	2,136	2,282	2,443
พฤษภาคม	1,833	2,320	1,754
มิถุนายน	1,986	2,358	1,350
กรกฎาคม	2,293	2,018	1,060
สิงหาคม	1,547	2,254	
กันยายน	1,782	1,907	
ตุลาคม	2,055	2,225	
พฤศจิกายน	2,093	2,192	
ธันวาคม	2,131	2,334	
รวม	22,833	26,153	

ตารางที่ 1.2 เป็นยอดสรุปการจ้าน่ายหลังคาไฟเบอร์ของบริษัทแห่งหนึ่งโดยมียอดจำนวนในปี 2533 เท่ากับ 26,153 หลัง คิดเป็นยอดขายประมาณ 500 ล้านบาท บริษัทนี้มีส่วนแบ่งตลาด (Market share) ประมาณ 60% ของยอดการจ้าน่ายหลังคาไฟเบอร์ในประเทศไทยทั้งหมด แต่จากการเปลี่ยนนโยบายทางด้านภาษีรัฐบาลในปี 2534 ยอดจำนวนในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคมมีปริมาณลดลงถึง 44.93 % เมื่อเทียบกับ

ช่วงเวลาเดียวกันในปี 2533 ซึ่งเป็นผลกรุงเทพโดยตรงจากการประกาศระบบภาษีใหม่ของรัฐบาล ในการประเมินสถานการณ์สรุปได้ว่า ราคารถยนต์นั้นที่ลดต่ำลงมาจะมีผลกระทบต่อการยอดการจำหน่ายหลังคาไฟเบอร์กลาสเฉพาะในกรุงเทพ หรือ จังหวัดที่เจริญแล้วอย่างเช่น เชียงใหม่ เป็นต้น แต่ในต่างจังหวัด ประชาชนยังนิยมที่จะใช้รถระบบ เนื่องมาจาก การใช้งานในแง่ของ การบรรทุกของ และ ขั้งหัวงผลในแง่ของความประหดด้วย ดังนั้น บริษัทที่ทำไฟเบอร์กลาสจึงต้องวางแผนการตลาดกันใหม่ เพื่อที่จะรองรับกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป แต่คาดกันว่า ในระยะยาว ยอดจำหน่ายจะไม่ตกลงไปมากนัก อันเนื่องมาจากความประหดดของรถระบบซึ่งส่วนใหญ่เป็นเครื่องยนต์ดีเซล

กรรมวิธีการผลิตหลังคาไฟเบอร์และการประกอบ

1. ลักษณะการผลิต ลักษณะการผลิต ในโรงงานผลิตหลังคาไฟเบอร์กลาสแห่งนี้ จะเป็นที่จะต้องมีการผลิตเพื่อเก็บเป็นสินค้าคงคลังพร้อมที่จะจำหน่าย หรือ ติดตั้งให้กับลูกค้า โดยสินค้าคงคลังจะมีมูลค่าสูงประมาณ 30-40 ล้านบาท การจำหน่ายจะมีทั้งที่จำหน่ายในประเทศ และ ส่งเป็นสินค้าออกไปยังต่างประเทศ สายงานอีกส่วนหนึ่ง คือ การร่วมมือกับบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ เช่น บริษัทสยามกลการจำกัด ผู้ผลิตรถ NISSAN และ บริษัทดaisey จำกัด มอเตอร์จำกัด ผู้ผลิตรถ DAIHATSU ในการประกอบหลังคาไฟเบอร์กลาสเพื่อดัดแปลงเป็นรถสเตชันแวน(Station wagon) ซึ่งในส่วนนี้มีมูลค่าประมาณ 200 ล้านบาท/ปี จากลักษณะการผลิตจะมีสต็อกเกิดขึ้นมากมายในแต่ละชั้นตอน ซึ่งผลที่ตามมาก็คือ การควบคุมปริมาณและจัดสมดุลย์ของสต็อกวัสดุระหว่างผลิต มีความซับซ้อน ดังนี้ จึงเกิดแนวทางที่จะนำระบบ " กันเวลาพอดี " มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ถึงแม้ว่าในชั้นตอนเริ่มต้นจะใช้ได้เพียงบางส่วน แต่ก็สามารถที่จะนำผลลัพธ์มาสรุป เพื่อจะใช้เป็นรูปแบบที่จะพัฒนาให้ดีขึ้นได้เพื่อใช้กับโรงงานที่มีการทำงานลักษณะเดียวกันนี้

2. ขั้นตอนการการผลิตหลังคาไฟเบอร์กลาสเพื่อส่งเข้าสู่การ

ประกอบ บริษัทไฟเบอร์กลาสแห่งนี้ เป็นบริษัทที่ทำชิ้นส่วนผลิตภัณฑ์จากไฟเบอร์-กลาส อันได้แก่ หลังคากระเบื้อง, หลังคากระวน และ ชิ้นส่วนประดับยนต์ วิธีการผลิตที่ใช้คือ วิธีทากันรูป (Hand Lay Up) ซึ่งเป็นกรรมวิธีการผลิตที่ใช้กันมากที่สุดในประเทศไทย โดยมีรายละเอียดในการผลิต ดังนี้

ก) เตรียมแม่แบบโดยการล้างทำความสะอาดผิวน้ำด้วยน้ำ หรือใช้ผ้าเช็ดทำความสะอาดได้ แล้วปล่อยให้แห้ง

ข) ขัดผิวน้ำด้วยชิ้นผงขัดผิว (Rubbing compound) เพื่อให้ผิวน้ำเป็นมันเรียบ

ค) ทาและขัดไว่น้ำเพื่อให้ผิวน้ำเรียบเป็นมันยิ่งขึ้นและ ทำหน้าที่เป็นตัวถอดแบบ (Release agent) ชั้นต้นด้วย

ง) ทาหรือพ่นน้ำยาถอดแบบพี.วี.เอ. (PVA) แล้วทิ้งไว้ให้แห้ง หรือ จะขัดด้วยชิ้นผงถอดแบบ (Mold Release Wax) แทนก็ได้

จ) ทาหรือพ่นสีผิวน้ำเจลโค๊ต (Gel coat) แล้วทิ้งให้แห้งตัว

ฉ) วางผืนไนแก้วทับลงไป

ช) ใช้แปรง หรือ ลูกกลิ้งจุ่มโพลีเอสเตอร์เรซิ่นที่ผสมตัวเร่งปฏิกิริยา และตัวกำปฏิกิริยาแล้วทา หรือ กลิ้งไปบนผืนไนแก้วให้ทั่ว

ช) ควบคุมความหนาของชิ้นงานและความแข็งแรง โดยการวางผืนไนแก้วเพิ่มชั้นจนได้ความหนาตามที่ต้องการ จึงปล่อยทิ้งไว้ให้แห้งตัว

ญ) เมื่อชิ้นงานแข็งตัวได้ที่แล้ว จึงถอดชิ้นงานออกจากแม่แบบ โดยใช้ลิ่มไม้ น้ำอัด หรือ ลมอัด

ฤ) นำผลิตภัณฑ์ไปเข้าคลังสต็อกของพัสดุ

ษ) นำผลิตภัณฑ์จากคลังพัสดุ จ่ายให้กับสายการประกอบรถ-ยนต์ รวมทั้งชิ้นส่วนประกอบต่างๆ

ฉ) พนักงานนำส่วนประกอบหลังคาไฟเบอร์กลาส และชิ้นส่วนต่างๆ ประกอบเข้ากับตัวรถ

ธ) ตรวจสอบโดยพนักงานฝ่ายควบคุมคุณภาพ (Quality Control) ในแต่ละชั้นตอน

ก) ส่งมอบรถให้กับบริษัทรถยนต์ และ ถ้าเป็นหลังคาจะส่งให้

กับเอเย่นต์ หรือ ลูกค้าที่มีการสั่งเข้ามา

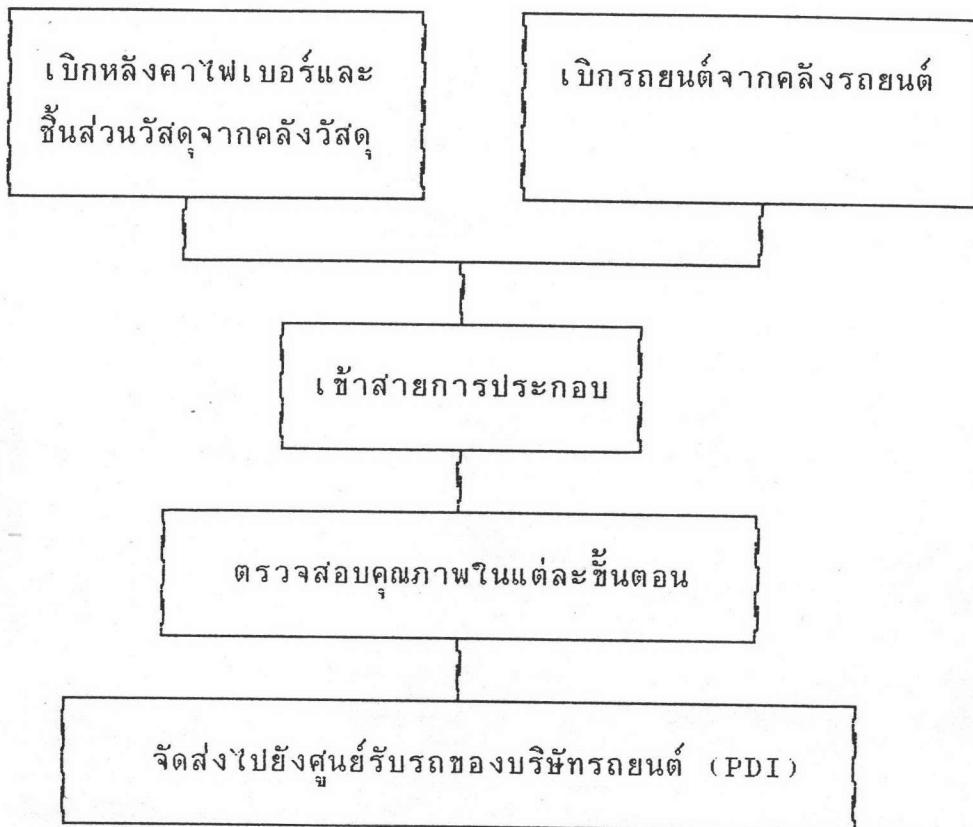

รูปที่ 1.1 หลังคาไฟเบอร์กลาส

รูปที่ 1.2 สายการประกอบหลังคาไฟเบอร์กลาสกับรถระบบ

รูปที่ 1.3 ส่วนขั้นตอนการประกอบหลังคาไฟเบอร์กลาสกับรถสเตชั่นแวกอน

ปัญหาในส้ายการผลิต

- มีวัสดุระหว่างผลิตอยู่มากเกินความจำเป็น อันเนื่องมาจากการวางแผนผลิตระหว่างแผนการผลิตเป็น LOT เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ของตลาด การปรับตัวมักจะเป็นไปได้อย่างไม่รวดเร็วนัก
- ในส้ายการประกอบ มีการเสียหายของชิ้นส่วนที่นำไปประกอบ อันเนื่องมาจากการจ่ายของในปริมาณที่มาก และเก็บไว้ในส้ายการผลิตในช่วงเวลาที่นาน โดยการเบิกจ่ายวัสดุ จะจ่ายตามจำนวนที่ฝ่ายวางแผนการผลิตได้วางแผนไว้ และจะจ่ายในปริมาณที่มาก โดยเฉพาะวัสดุที่มีการเสียหายได้ง่าย เช่น กระ Jeray กะรอกยนต์ เป็นต้น

3. มีชิ้นส่วนที่ใช้ในการประกอบสูญหายมาก เนื่องจากวัสดุมีเพื่อในปริมาณที่มาก ดังนั้น การตอกหล่นของวัสดุจึงไม่อยู่ในความสนใจของพนักงาน
4. การรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับชิ้นส่วนที่ไม่ได้คุณภาพมีความล่าช้า เพราะพนักงานเมื่อเจอชิ้นส่วนที่ไม่ได้คุณภาพในครั้งแรก มักจะไม่แจ้งหัวหน้าไลน์การผลิต เพราะเสียเวลา แต่จะเปลี่ยนชิ้นส่วนที่เดียวแทน

วัตถุประสงค์และขอบเขตของงานวิจัย

1. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

ก) เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการผลิต โดยมีเป้าหมายที่จะลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสูญเสียที่เกิดขึ้นในสาขาวิชาผลิต เช่น การเลี้ยงหายของชิ้นส่วนระหว่างผลิต, ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเนื่องสืบต่อคลินค้าที่มากเกินไป และ ค่าใช้จ่ายที่สูญเสียไปกับชิ้นส่วนที่ไม่ได้คุณภาพ

ข) เพื่อประยุกต์ โดยนำบางส่วนของระบบการผลิตแบบทันเวลาพอดี (Just-in-time) มาใช้กับสาขาวิชาการประกอบหลังคาไฟเบอร์กลาส กับรถยนต์ได้ยังสุด

2. ขอบเขตของงานวิจัย ในครึ่งแรกนี้ ได้เลือกโรงงานผลิตหลังคาไฟเบอร์กลาสแห่งหนึ่ง เป็นกรณีตัวอย่าง โดยมีขอบเขตงานวิจัย ดังนี้
ก) เนื่องจากในโรงงานผลิตหลังคาไฟเบอร์กลาสมีหลายส่วนผลิต แต่ละส่วนมีขนาดใหญ่ จึงเลือกที่จะศึกษาเฉพาะในส่วนการประกอบหลังคาไฟเบอร์กลาสกับรถยนต์ได้ยังสุด

ข) ศึกษาขั้นตอนการทำงานของ สาขาวิชาการประกอบหลังคาไฟเบอร์กลาสกับรถยนต์โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ ฝ่ายบริหารพัสดุ และ ฝ่ายวางแผนการผลิต โดยไม่รวมไปถึงฝ่ายจัดหา (Purchasing Dep.) อันเนื่องมาจากความไม่พร้อมของผู้สั่งวัตถุดิบ (Supplier)

วิธีการดำเนินการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงแนวทางการวางแผนการประกอบ โดยนำเอาบางส่วนของระบบทันเวลาพอดี (Just-in-time) มาใช้ ดังนั้นการดำเนินการวิจัยจึงมีรายละเอียด ดังนี้.

1. การศึกษาข้อมูลของสายการประกอบหลังคาไฟเบอร์ ซึ่งเป็นสายการประกอบเดิม ข้อมูลที่ทำการศึกษาจะเป็น ข้อมูลจำนวนพัสดุที่จ่ายและเก็บอยู่ในสายการประกอบเพื่อรอการนำมาใช้ ข้อมูลจำนวนวัสดุสูญหายอันเนื่องมาจากการพนักงาน, ข้อมูลค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอันเนื่องจากวัสดุสูญหาย หรือเสียหาย

2. นำข้อมูลของสายการประกอบของหลังคาไฟเบอร์เดิม มาออกแบบแบบสายการประกอบหลังคาไฟเบอร์กับรถได้ยักษ์สู "มิร่า" โดยเป็นการออกแบบสายการประกอบ เพื่อการวางแผนการจัดส่งวัสดุแบบ "ทันเวลาพอดี" จำเป็นที่จะต้องมีสายการผลิตที่สมดุลย์ จานนี้จึงนำรูปแบบสายการประกอบที่ออกแบบมาทำการทดสอบหาเวลาจริง (Trial) เพื่อจัดสมดุลย์ของของสายการประกอบ (Line balancing) อีกด้วย

3. ออกแบบระบบการจ่ายวัสดุเข้าสายการประกอบหลังคาไฟเบอร์ กลาสของรถได้ยักษ์สู "มิร่า" โดยใช้ระบบ "บัตรเรียกชิ้นส่วน" โดยยึดแนวทางระบบทันเวลาพอดี คือ การจ่ายวัสดุเข้าสู่สายการประกอบเมื่อต้องการเท่านั้น

4. เริ่มทดลองเดินสายการประกอบ ทำการปรับสายการผลิต, เวลาในการจ่ายวัสดุ เพื่อให้เหมาะสมกับการทำงานจริง

5. เมื่อการทำงานในสายการประกอบเริ่มคงที่ จึงทำการเก็บข้อมูลเช่นเดียวกับสายการประกอบเก่า คือ ข้อมูลจำนวนวัสดุสูญหายอันเนื่องมาจากการพนักงาน, ข้อมูลค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอันเนื่องจากวัสดุสูญหายหรือเสียหาย

6. นำข้อมูลของทั้งสองสายการประกอบ มาทำการเปรียบเทียบผลความแตกต่าง ในแง่ของการสูญเสียค่าใช้จ่ายเนื่องจากการเสียหายและสูญเสียของวัสดุในสายการประกอบ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการศึกษาการนำระบบ "ทันเวลาออดีต" (Just-in-time) มาใช้ในการแก้ปัญหาในลักษณะผลิตนั้น คาดว่า จะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ลดค่าใช้จ่ายในการผลิต อันเนื่องมาจาก ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากสินค้าระหว่างผลิตที่มากเกินความจำเป็น และวัสดุที่ไม่ได้คุณภาพที่แฝงอยู่ในลักษณะผลิต
2. ช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลอย่างรวดเร็วเกี่ยวกับ ชั้นล้วนประกอบที่ไม่ได้คุณภาพ ทำให้มีการแก้ไขได้อย่างทันการ
3. ลดความผิดพลาดในการทำงาน อันเนื่องมาจาก ความลับสนของพนักงาน
4. ทำให้พนักงานมีความสำนึกรถึง ความสำคัญของชั้นล้วนแต่ละชั้นที่ส่งเข้าไปในลักษณะผลิต
5. เป็นแนวทางในการประยุกต์ระบบ "ทันเวลาออดีต" ไปใช้สำหรับโรงงานที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะโรงงานขนาดกลางที่ไม่สามารถนำรูปแบบของระบบ "ทันเวลาออดีต" ไปใช้ได้ทั้งระบบ
6. เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ที่ต่อเนื่องจากการวิจัยในแนวทางนี้ โดยเฉพาะการใช้ระบบทันเวลาออดีตไปใช้ในการควบคุมการจัดส่งสินค้าของผู้ผลิตชั้นล้วนป้อนโรงงาน (Supplier)

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

1. ระบบทันเวลาออดีต ระบบการผลิตแบบทันเวลาออดีต เป็นวิธีการผลิตสินค้าที่มีเหตุและผลวิธีหนึ่ง ทั้งนี้ เพราะเป็นระบบที่มุ่งชัดองค์ประกอบที่ไม่จำเป็นในการผลิตออกໄปอย่างสิ้นเชิง โดยมีเป้าหมายหลักที่จะลดต้นทุนการผลิต ความคิดพื้นฐานของระบบ คือ ผลิตสินค้าเฉพาะชนิดที่ต้องการ เมื่อเวลาที่ต้องการ และด้วยจำนวนที่ต้องการเท่านั้น ซึ่งถ้าทำได้ตามแนวความคิดนี้แล้ว วัสดุคงเหลือที่ไม่จำเป็นในรูปของสินค้าก็ส่วนใหญ่จะถูกนำไปขายต่อ หรือใช้ในกระบวนการผลิตอีกครั้ง

จะถูกชี้จัดออกไปจนหมดสิ้น การลดต้นทุนจะเป็นรัตถุประสงค์หลักเบื้องต้นสำคัญที่สุดของระบบ ซึ่งเป็นการควบคุมปริมาณ (Quantity Control) โดยทำให้ระบบสามารถปรับตัวเองให้สอดคล้องกับความแปรปรวนของความต้องการสินค้าในแต่ละวันและในแต่ละเดือนได้และเป็น การควบคุมคุณภาพ (Quanlity Assurance) ซึ่งรับประกันว่า ในแต่ละกระบวนการผลิตจะส่งผลผลิตที่ดีเท่านั้น ไปยังกระบวนการผลิตถัดไป

การให้ผลอย่างต่อเนื่องของการผลิต โดยมีการปรับระดับการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการทั้งทางด้านปริมาณและชนิดของสินค้าที่ผลิตนั้น มีระบบการทำงานและวิธีการ ดังนี้

- ก) กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน (STANDARDIZATION OF PRODUCTION) เพื่อความสมดุลย์ของสายการผลิต (Line Balancing)
- ข) ระบบควบคุมการผลิต เพื่อที่จะมีการผลิตแบบ "ทันเวลา พอดี" เช่น ระบบบัตรเรียกชิ้นส่วน (Kanban System)
- ค) การลดเวลาเตรียมเครื่องจักร (SETUP TIME) เพื่อลดเวลาทำการผลิต (Production Lead Time)
- ง) วิธีการปรับเรียบการผลิต (SMOOTHING OF PRODUCTION) เพื่อปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของความต้องการสินค้า

ระบบการผลิตแบบทันเวลา นี้ สามารถใช้ในระบบการผลิตต่างๆ เช่น ในการกระบวนการประกอบชิ้นส่วนต่างๆ เพื่อผลิตชนิดต้นหนึ่งนั้น ชิ้นส่วนจากสายการประกอบย่อย (Subassemblies) ที่จำเป็นจากกระบวนการก่อนหน้า จะต้องมาถึงสายการประกอบชนิดต่อไปเพื่อถังเวลาที่จะทำการประกอบ ด้วยปริมาณที่ต้องการพอดี ถ้าสภาพ "ทันเวลาพอดี" ได้รับการปฏิบัติอย่างทั่วถึงในบริษัทแล้ว วัสดุคงเหลือต่างๆ ก็ไม่จำเป็นในโรงงานจะถูกจัดไปได้อย่างสิ้นเชิงและ ทำให้ไม่จำเป็นต้องมีโกตั้งหรือสโตร์เก็บของอีกต่อไป ค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาวัสดุคงเหลือก็แทบจะไม่ต้องเสีย ส่งผลให้อัตราการหมุนเวียนของทุนเพิ่มสูงขึ้น

2. ระบบควบคุมการผลิต การกำหนดมาตรฐานของการทำงานนี้คือ การแสดงถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานตามลำดับของคนงานคนหนึ่ง ซึ่งรับผิดชอบงานอยู่ มาตรฐานงานจะถูกแสดงออกมาในรูปของแผ่นป้าย แผ่นป้ายที่บอกมาตรฐานของงานจะมีอยู่ 2 ชนิด คือ แผ่นป้ายขั้นตอนการปฏิบัติงานมาตรฐาน (Standard Operation Routine Sheet) ซึ่งเหมือนกับผังแสดงการทำงานของคนและเครื่องจักร (Man-Machine Chart) และ แผ่นป้ายการปฏิบัติงานมาตรฐาน (Standard Operations Sheet) ซึ่งจะติดไว้ในโรงงานให้ทุกคนได้เห็น ในแผ่นป้ายการปฏิบัติงานมาตรฐานจะระบุถึงรอบเวลา ขั้นตอนการปฏิบัติงานมาตรฐานและจำนวนมาตรฐานของชั้นงานระหว่างผลิต รอบเวลา (Cycle Time or Tact Time) เป็นจำนวนนาทีและวินาทีที่ระบุไว้เป็นมาตรฐานว่า ทุกสายการผลิตจะต้องผลิตให้ได้สินค้านั่นชึ้นภายในช่วงเวลาหนึ่น เวลาของรอบเวลาค่านวนโดยใช้สูตร $2 \text{ สูตร} / \text{รอบ} = \text{จำนวนชั่วโมงทำงาน} / 1 \text{ วัน}$ โดยในชั้นแรกจะต้องกำหนดผลผลิตที่จำเป็นต่อเดือนจากด้านความต้องการสินค้า จากนั้นก็ใช้สูตร

$$\text{ผลผลิตที่จำเป็นต่อวัน} = \frac{\text{ผลผลิตที่จำเป็นต่อเดือน}}{\text{จำนวนวันทำงานใน 1 เดือน}}$$

$$\text{รอบเวลา} = \frac{\text{จำนวนชั่วโมงทำงานใน 1 วัน}}{\text{ผลผลิตที่จำเป็นต่อวัน}}$$

แผนกผลิตทุกแผนก จะได้รับการแจ้งถึงผลผลิตที่จำเป็นต่อวัน และรอบเวลา จากสำนักวางแผนกลาง เพียงครั้งเดียวเป็นการล่วงหน้า 1 เดือน ผู้จัดการในแต่ละแผนกผลิตจะพิจารณาถึงจำนวนคนงานที่จำเป็นต้องใช้ในแผนกในการที่จะผลิตสินค้าในส่วนที่แผนกรับผิดชอบได้หนึ่งหน่วยในแต่ละรอบเวลา คนงานในโรงงานทั้งหมด จะได้รับการจัดวางตำแหน่งใหม่โดยที่แต่ละกระบวนการ การผลิตได้โดยใช้จำนวนคนงานน้อยที่สุด การที่จะใช้แนวทางการวางแผน การผลิตแบบส่วนกลาง ที่ออกแบบมาสั่งผลิตไปยังหน่วยผลิตต่างๆพร้อมกัน จะทำให้เป็นการยากที่จะบรรลุถึงสภาพ "ทันเวลาพอดี" เพราะในแต่ละกระบวนการการผลิต

ลินค้า เช่น รถยนต์ ซึ่งมีชิ้นส่วนเป็นพันๆชิ้น ตั้งนี้จึงต้องหาวิธีการหรือระบบ
ควบคุมที่สามารถทำให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ได้ วิธีหนึ่งก็คือ ระบบ
บัตรเรียกชิ้นส่วน(Kanban System) ซึ่งเป็นวิธีการที่นำมาใช้ทดลองในการ
ลิวิจัยครั้งนี้ คือ การจ่ายวัสดุเข้าสู่การประกอบในเวลาที่สัญการประกอบ
ต้องการเท่านั้น โดยการใช้บัตรเรียกชิ้นส่วนในสัญการประกอบ บัตรเรียก
ชิ้นส่วนนี้จะติดไปกับรถยนต์ที่เคลื่อนที่ไปในสัญการประกอบ เมื่อถึงจุดทำงาน
หนึ่งๆ พนักงานจะนำบัตรเรียกชิ้นส่วนของจุดทำงานหน้าไปเสียบไว้ในช่องเบิก
วัสดุ พนักงานสโตร์พัสดุจะมาเก็บเป็นเวลาและนำวัสดุที่ฝ่ายผลิตต้องการเบิก
มาส่งตามต้องการในรอบเวลาถัดไป